

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Aliæ solutiones adversariorum labefactantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

SUBSECTIO II.

Alia solutiones aduersariorum labefactantur.

97 Respondent ultimo aduersarij dicentes, illam relationem maternitatis in Virgine esse diuerse speciei à cæteris, & ideo non esse mutuum, ac per consequens terminari ad absolutum.

98 Sed contra, quia ubi est terminus formalis eiusdem speciei, & fundamentum similiter eiusdem speciei, & ratio fundandi eiusdem essentia, datur relatio eiusdem speciei; sed fundamentum illius maternitatis est ipsa B. Virgo, quæ est eiusdem speciei cum cæteris matribus, vel est potentia generativa ipsius, quæ sunt eiusdem speciei; item generatio, quæ est ratio fundandi talis relationis est similiter eiusdem speciei cum generationibus cæterarum, & terminus formalis eiusdem speciei, &c. ergo relatio maternitatis in Virgine formalissime, & essentialiter est eiusdem speciei cum cæteris relationibus. Maior clara est quoad primam, & secundam partem; quoad tertiam patet, quia ille est terminus præcise formalis relationis maternitatis, prout distinguitur à termino denominationis talis maternitatis, qui formalissime est terminus generationis prout distinguitur à termino denominationis illius; sed terminus formalissimus generationis B. Virginis, & qui producit formalissime à generatione naturali B. Virginis, est compositum illud ex materia, & anima rationali, licet etiam denominative totum suppositum, id est totus Christus dicatur denominative genitum à Virgine; imò, & Verbum Divinum, licet Verbum Divinum formalissime non producat à generatione Virginis, sufficit enim, ut B. Virgo proprie, ac vere dicatur mater Dei, ut optime notat P. Suarez, tom. 2. in 3. p. disp. 1. sect. 1. prope finem, §. Aliter quod in eodem instanti temporis, in quo anima Christi vnita est corpori, concurrente B. Virgine concursu materno, in eodem inquam momento anima, corpus, & humanitas vnita sint Verbo, nec est necesse, ad hanc denominationem, ut B. Virgo attigerit per veram, ac physicam efficientiam vnionem humanitatis cum Verbo, quia hæc attingentia probabilissime à multis Doctoribus negatur, ut videre est in ipso P. Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 8. sect. 1. & nihilominus maternitas Virginis est de fide, & certissima, ac proinde non dependet hæc veritas ab alia opinione: ergo.

99 Explicatur hoc à contrario sensu, Iudei enim dicuntur interfecisse Deum, quia per actionem eorum dissoluta est anima vnio cum corpore, & consequenter humanitas ut sic separata est à Verbo, & vtriusque ratio est, quam D. Thomas attribuit 3. p. q. 33. art. 1. quia sicut agere, ita & nasci, seu generati attribuitur proprie supposito; unde licet immediate non producat suppositum, nec vnio humanitatis ad illud, sufficit tamen ut producat tota humanitas, quæ in eodem momento vnita supposito, ut totum illud dicatur generari.

100 Sed totum illud compositum ex anima, & corpore, quod immediate producit à generatione Virginis, & est terminus formalissime productus ab illa, est eiusdem speciei cum alijs terminis productis per alias generationes humanas, & qui sunt

etiam termini aliarum maternitatum: ergo terminus maternitatis Virginis est eiusdem speciei cum terminis aliarum maternitatum. Maior illa sic probatur, quia illa relatio maternitatis est relatio causæ; sed relatio causæ terminatur ad effectum, effectus autem est terminus per generationem productus: ergo de primo ab ultimo idem est terminus formalissime productus per generationem, & terminus immediatus, ac formalissimus relationis maternitatis.

Vergetur amplius, quia Deipara vere genuit¹⁰¹ Christum, quatenus homo est, & nativitas temporalis Christi est vera nativitas humana eiusdem rationis cum nativitate aliorum hominum (quod certa fide constat, ut ait P. Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 12. sect. 1. hæc autem nativitas, & generatio est proximum fundamentum, seu ratio fundandi hanc relationem: ergo relatio maternitatis est eiusdem rationis cum relationibus maternitatis aliarum feminarum: patet hoc, quia terminus huius maternitatis est idem qui est terminus nativitatis: sed illa nativitas habet terminum eiusdem rationis cum nostra: ergo & illa relatio habet terminum eiusdem rationis cum alijs maternitatibus, ac proinde talis relatio erit eiusdem rationis, &c. præcipue, quia Christus ut homo est eiusdem rationis nobiscum, licet supposito differat, relatio autem illa, sicut & nativitas terminatur ad Christum, ut hominem: ergo relatio illa habet terminum eiusdem rationis, &c.

Declaratur exemplo manifesto, quia sicut calefactio habet eundem terminum, siue recipiatur in homine, siue in ligno, & in calefaciente eadem relatio consequitur, quia forma inducta, & actio per quam inducitur eiusdem rationis est, quumvis subiecto differant: ita dicendum est in præsentis servata proportionem; nam licet suppositum Christi, & nostrum secundum se diversa sint, tamen quia natura humana quæ tali supposito coniungitur, est eiusdem rationis cum nostra, & actio, quæ B. Virgo concurrit, eiusdem etiam rationis existit, ideo etiam relatio eiusdem speciei in ea confluet; deinde quoniam alias Deipara non esset vnio mater cum reliquis, quod est contra mentem Conciliorum, & Sanctorum, de hac materia loquentium.

Dices, B. Virgo miraculose Christum concepit, imò miraculose etiam ad humanam eius generationem operata est: ergo est mater miraculosa: ergo relatio matris est supernaturalis proportionata fundamento, quod proxime consequitur.

Sed contra, quia hæc nullius momenti sunt, ut nam D. Thomas 3. p. q. 35. art. 3. absolute asserit, B. Virginem simpliciter dicendam esse veram, & naturalem matrem Christi, sicut idem D. Thomas ibidem q. 33. art. 4. docet, Christum esse naturalem filium hominis, hæc enim duo correlativa sunt; relatio ergo matris, vera, ac naturalis relatio est, atque adeo eiusdem speciei cum reliquis, nam quamvis conceptio Christi fuerit miraculosa, tum propter vnionem hypostaticam, tum ratione causæ, efficientis humanam generationem; quoad substantiam, & essentiam fuisse conceptionem naturalem, recte docet Ambrosius lib. de incarnatione dominici sacram. cap. 5. & 6. relatio autem consequitur eam conceptionem, ut est à matre secundum substantiam, & essentiam illius; unde fit licet proprie possit dici, B. Virginem miraculose concepisse, ut docet D. Thomas, quia conceptio in-

Quaest IV. Vtrum relatio terminetur, &c. 76 I

cludit modum, & habitudinem ad causam efficientem suppletentem concursum viri, non tamen tam proprie dici matrem miraculosam, & supernaturalem, quia mater vocatur à relatione, in qua proprie nihil est supernaturale, quamvis aliqui interdum pie hoc modo loquantur ad explicandam dignitatem, & excellentiam conceptionis, & personam in illa conceptam, vt Bonaventura in 3. dist. 4. art. ultimo, quest. 2. & Reardus, Gabriel, Marci-
 cilus, & alij: ergo certissimum est, talem relationem maternitatis esse eiusdem speciei, quod ab omnibus pene Theologis, vel explicite docetur, vel supponitur, & ex eorum principijs aperte colligitur: unde sine nota temeritatis non potest negari.

105 Quod amplius vrgetur, quia sicut totum esse relationis sumitur à fundamento, & termino formalit, ita vt si fundamentum, & terminus formalis sunt eiusdem speciei v. g. etiam relatio maternitatis erit eiusdem speciei: ita evidenter colligitur à posteriori, ipsam maternitatem non esse distinctam speciei, si concretum formale maternitatis, mater nimirum non sit distincta speciei. Sed concretum matris in Virgine non est distincta speciei à cæteris vt sana Theologia docet, quia cum tota ratio finalis maternitatis in B. Virgine fuerit ad salvandos homines, & redimendos illos, qui sunt filij eiusdem speciei cum Christo vt homine, necesse fuit, vt esset mater eiusdem speciei cum cæteris matribus, & sic B. Virgo fuit generans eiusdem speciei cum cæteris matribus generantibus, & id quod immediate producit ab illa generatione eiusdem speciei cum cæteris genitis, cum B. Virgo vt generans, & Christus Dominus vt genitus à tali Virgine sint individua hominis, vbi non datur diversitas specifica: ergo ipsa relatio maternitatis formaliter est eiusdem speciei cum cæteris. Probatur hæc consequentia, quia vbi ratio formalis constitutiva effectus formalis est distincta specie ab alijs, etiam effectus formalis illius, vt talis est distincta speciei ab illis: v. g. quia albedo est ratio formalis distincta speciei à nigredine, vel calore, effectus formalis illius, v. g. nigrum vt nigrum, & calidum vt calidum est distincta speciei ab albo vt albo; sed effectus formalis maternitatis in Virgine, mater formaliter vt talis non est distincta speciei à cæteris matribus humanis; ergo nec relatio maternitatis est distincta speciei à relationibus aliarum: ergo terminus illius formalissime est eiusdem speciei cum terminis aliarum maternitatum; nam vt supra dixi, terminus formalissimus huius maternitatis est Christus, vt homo (licet per communicationem idiomatum dicatur terminus illius Deus, vt his verbis docet P. Suarez vbi supra; hinc enim fit, animam, & carnem ex vi actionis seu concursus B. Virginis fuisse inter se vnita ad componendum, non tantum humanitatem sed etiam hunc hominem, atque adeo B. Virginem esse matrem huius hominis, & consequenter Dei per communicationem idiomatum; sic ille) sed Christus, vt homo est eiusdem speciei cum cæteris hominibus: ergo terminus huius relationis est eiusdem speciei cum terminis aliarum maternitatum.

Maiores patet, quia in tantum Christus est terminus relationis maternitatis, in quantum formalissime est productus à Virgine per generationem, quia hæc relatio est producentis, seu generantis ad productum, seu genitum; sed in tantum

Christus est immediate, ac formaliter, physice, & stricto modo productus à Virgine, in quantum est homo, quia in quantum Deus tantum dicitur genitus per communicationem idiomatum: ergo in tantum est terminus immediatus, & formalissimus relationis, in quantum est homo, & non sub alia ratione; sicut non sub alia ratione est terminus generationis, cum generatio formalissime, & immediate tantum attingat, vt terminum productum Christum, vt hominem, & non sub alia ratione relativa filiationis, &c. quia relatio non habet alium terminum nisi quem habet actio, ad quam sequitur, quia relatio semper proportionatur cum ratione fundandi in ordine ad terminum, vt videre est in relationibus primi generis; nam illud habet pro termino formali similitudo albedinis v. g. quod est extremum convenientiæ albedinis, quia talis convenientia est ratio fundandi relationem similitudinis, & ille est terminus relationis differentie essentialis hominis, quod est extremum talis distinctionis, scilicet irrationale equitæque extremum, quod attingitur à ratione fundandi est terminus formalis relationis, quæ sequitur ad talem rationem: sed ratio fundandi relationem maternitatis in Virgine quæ nihil aliud est, quam generatio Virginis, habet pro termino formali id tantum quod produxit formaliter, scilicet Christum vt hominem: ergo id habet pro termino formali relationis maternitatis in Virgine; sed Christus vt homo est eiusdem speciei cum cæteris hominibus: ergo terminus maternitatis Virginis est eiusdem speciei cum terminis aliarum relationum maternitatis: ergo relatio hæc maternitatis est eiusdem speciei cum cæteris relationibus maternitatis.

Dices, relationem illam distingui essentialiter à cæteris relationibus, quia terminus huius est absolutum genitum, & terminus formalis aliarum maternitatum est filiatum. 106

Sed contra primo, quia hæc est manifesta petitio principij; nam ego proba hanc maternitatem esse eiusdem speciei cum cæteris maternitatibus, quia habet pro termino rem eiusdem speciei cum terminis formalibus aliarum maternitatum; & tu respondes, non esse eiusdem speciei, quia non habet terminum eiusdem speciei: ergo petis principium; nam argumento, quo proba terminum huius relationis esse eiusdem speciei, respondes non esse eiusdem speciei. Insto, cur non est eiusdem speciei, respondes, quia relatio est distincta speciei. Si autem iterum interrogetur, cur sit distincta speciei, dicis quia terminus huius est absolutus, & cæterarum relativus; ecce de primo ad vltimum quomodo tradis pro ratione illius tuæ conclusionis, (quam impugnamus, videlicet quod omnis relatio mutua terminetur ad relativum, & non ad absolutum) eandem conclusionem, scilicet quod relationes maternitatis terminantur ad relativum, & non ad absolutum, quia mutua sunt: ergo petis principium manifeste.

Secundo contra, quia sicut est ratio fundandi, sic est terminus relationis, ita vt si est vnus rei ratio fundandi, non possit esse terminus alterius relationis relationis illius, quæ sequitur ad talem rationem fundandi; v. g. si ratio fundandi est generatio, terminus illius relationis resultantis ex vi talis generationis non erit simile, nec mensura sed potius erit filius, aut genitum, & si ratio fundandi fuerit vnitas, terminus relationis non erit diversum, dissimile, aut inæquale, sed simile, æquale, 108

le, aut conveniens; atqui ratio fundandi relationem maternitatis in Virgine est generatio eiusdem speciei cum generationibus fundantibus cæteras maternitates: ergo terminus huius est eiusdem speciei cum terminis aliarum maternitatum: ecce argumentum, quod nunquam solvis; quod amplius declaro, & virgo sic.

109 Ideo terminus relationis differentie essentialis, seu distinctionis specificæ quæ datur in homine respectu equi est terminus distinctæ speciei à Leone, qui est terminus alterius relationis differentie resultantis in homine, quia distinctiones quæ reperiuntur in homine respectu equi, & Leonis sunt distinctæ speciei, cuius tota ratio est, quia relatio sequitur quoad identitatem, & distinctionem propriæ essentialis, & termini formalis, quem respicit rationem fundandi à qua essentialiter dependet; è contra vero termini relationum, quæ fundantur in Petro ratione distinctionis individualis ad Paulum, & ad Franciscum non distinguuntur specie: sed solum numerice, quia Petrus non distinguitur à Paulo, & Francisco specie, & essentialiter: sed tantum numerice, ac proinde distinctiones Petri à Paulo, & à Francisco non sunt essentialiter: sed tantum numerice differentes, quæ sunt rationes fundandi talium relationum, ex eo quod dependant essentialiter relationes à suis rationibus fundandi, ac proinde debeant omnino proportionari cum illis,

Item relatio vnionis quæ resultat inter partes homogeneas, habet pro termino homogeneum, & non heterogeneum, ac proinde eiusdem speciei, & solum integraliter distinctum à parte quæ vnitur, & à termino vnionis alterius partis, eiusdem speciei cum hac: v. g. quatuor partes aquæ vnuntur inter se, in parte A, respectu partis B, resultat relatio vnionis ad partem B, & in parte C, vnita parti D, resultat alia relatio vnionis, hæc duæ relationes nullo modo habent terminos specie distinctos, nec heterogeneos; sed potius eiusdem speciei, ac proinde relationes inter se non distinguuntur specie, & ratio non est alia, nisi, quia vniones quæ sunt rationes fundandi talium relationum, sunt eiusdem speciei, & habent pro terminis, seu extremis suæ coniunctionis duas aquas, quæ non distinguuntur specie; è contra vero duæ relationes, quæ resultant in eadem materia prima, ratione duarum vnionum ad duas formas specie distinctas, vt v. g. forma rationalis, & forma cadaveris habent terminos formales specie distinctos, quia vniones, supra quas fundantur tales relationes habent pro terminis, seu extremis suæ coniunctionis duas entitates specie distinctas; itaque pro certissimo habendum est, illum esse terminum formalem relationis, qui fuerit extremum, quod attingitur formalissime à ratione fundandi: vnde si extremum rationis fundandi fuerit eiusdem, vel diversæ speciei ab extremo alterius rationis fundandi, etiam relationes fundatæ in illis habebunt pro termino res eiusdem, vel diversæ speciei, ac sunt extrema rationum fundandi tales relationes, vt patet manifeste ex exemplis evidentibus nuper adductis, quæ liquidissime, & clarissime hoc negotium demonstrant.

210 Tunc sic; relatio maternitatis Virginis fundatur in generatione, qua immediate produxit Christum vt hominem, & relatio maternitatis cuiuscunque alterius feminæ, v. g. Franciscæ

fundatur in generatione respectu huius individui hominis; atqui Christus vt homo, & Petrus vt homo, qui sunt termini formaliter, & immediate producti per tales generationes non distinguuntur specie, vt ex fide catholica patet: ergo termini formales, & immediati relationis maternitatis Virginis, & relationis maternitatis Franciscæ non distinguuntur specie formaliter: sed potius sunt eiusdem speciei; atqui per vos absolutum, & respectivum, esse genitum in Christo, & filiationem correspondens Franciscæ generanti sunt termini diversæ speciei, & diversæ rationis: ergo talis filiationem non terminat formaliter relationem maternitatis Franciscæ: sed potius sicut maternitas Virginis terminatur, non ad filiationem; sed ad esse genitum hominis, sic etiam maternitas Franciscæ terminabitur ad esse genitum hominis, & sic genitum hominis erit terminus illius maternitatis; sed maternitas Franciscæ est relatio mutua: ergo iam relatio mutua terminatur ad absolutum, & non ad respectivum: vnde falsa erit hæc vniversalis conclusio adversariorum, quod omnis relatio mutua quatenus mutua terminatur ad respectivum.

Amplius declaro hoc, ideo generatio Petri generantis non potest fundare relationem paternitatis ad Angelum, vel ad equum primum in omnium sententia, secundum in vestra, quia nulla potest dari generatio Petri, quæ terminetur ad Angelum, & ad equum, cuius rationem sic redditis, quia non est alius terminus relationis, nec est distinctus à termino generationis; terminus enim vtriusque est eiusdem rationis, quia generatio est mensura relationis resultantis ratione illius; relatio enim transcendentalis fundat relationem prædicamentalem, quæ eundem formalem terminum habet, ac transcendentalis, vt videre est in relatione, quæ resultat in materia ad formam potentie ad obiectum, &c. sed generatio est relatio transcendentalis, & non habet pro termino formali genitum, & non filiationem, quia filiationem non producit à generatione Patris, vt postea dicemus; sed emanat, aut resultat à genito: ergo maternitas, aut paternitas, quæ sunt relationes prædicamentales, resultantes ex vi relationis transcendentalis generationis non habebunt pro termino formali filiationem, sed esse genitum; cum autem impossibile sit, quod generatio Petri habeat pro termino Angelum, ideo impossibile est, quod ratione talis generationis resultet in Petro relatio paternitatis ad Angelum, &c. & quia semper generatio Petri terminatur ad terminum eiusdem speciei cum generatione Ioannis, ideo necesse est, vt relationes paternitatis resultant in Petro, & Ioanne ratione generationum, habeant terminos eiusdem speciei, & eiusdem rationis, & non diversæ rationis formaliter; sed generatio Virginis habet pro termino hominem genitum eiusdem speciei cum homine genito, quem habet pro termino generatio cuiuscunque alterius feminæ: ergo maternitates quæ resultant in illis, habent terminos formales eiusdem speciei: hanc inductionem supra posita, tot evidentium exemplorum, quæ ad hoc intentum demonstrandum in medium nuper edidimus.